

Nr 289.

Av herr **Holmström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av statlig poliskår i Boden.

Kungl. Maj:ts proposition nr 342 angående inrättande av statlig poliskår i Boden innebär i korthet, att den nuvarande fästningspolisen avskaffas samt att kommandanten i Bodens fästning icke kommer att ha någon polispersonal till sitt omedelbara förfogande. De uppgifter, som hittills ålegat fästningspolisen och vilka äro av rent militär natur, komma att skötas av den statliga polisen enligt av kommandanten framställda önskemål. Departementschefen anser, »att det skall vara en tjänsteplikt för poliskårens chef att i görligaste mån taga hänsyn till de önskemål, som kommandanten ur militära synpunkter kan komma att framställa». Även om detta kommer att närmare regleras genom författning, som det ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda, får kommandanten dock icke, såsom nu, direkt tillgång till egen polispersonal. Befälsrätt över polispersonalen har av de militära myndigheterna, främst kommandanten, framhållits som en nödvändighet.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet den 7 november 1941 har departementschefen i anvisningar för den sakkunnigutredning, som legat till grund för propositionen, bland annat anført, att vare sig den nya fästningspolisen anknötes till statspolisen eller en från den civila polisen mera fristående fästningspolis bibehölles, borde möjligheterna för ett samordnande av denna polistyrka med Bodens stads polisorganisation undersökas.

De sakkunniga ha dock icke närmare undersökt möjligheterna att bibehålla en fristående fästningspolis och icke heller möjligheterna att i stället för omorganisation söka åstadkomma en förbättring av den bestående fästningspolisorganisationen och en klar gränsdragning mellan de bägge polisorganisationernas kompetensområden.

De militära myndigheter, som närmast äro berörda av den av de sakkunniga föreslagna omorganisationen, hava avstyrkt densamma med motiveringar, vilka återgivits i propositionen (sid. 32 och 33).

Överbefälhavaren har, som framgår av propositionen, sid. 31, ur militär synpunkt intet haft att erinra mot principen att samordna all polispersonal i Boden och inom skyddsområdet i en gemensam, enhetligt ledd polisorganisation. Därutöver har överbefälhavaren i sitt yttrande över de sakkunnigas förslag anført följande, vilket — märkvärdigt nog — icke finnes omnämnt i propositionen.

Däremot kan frågan om kommandantens ställning till den föreslagna polisorganisationen icke anses ha fått en tillfredsställande lösning.

Den nuvarande fästningspolisens uppgifter äro av uteslutande militär art, nämligen att förhindra obehörigt utforskande av fästningsanläggningarna samt att förhindra skadegörelse och åverkan å kronans inom skyddsområdet befintliga egendom. Enligt gällande instruktion påvilas kommandanten ansvaret för fästningens säkerhet och skydd. Det är på grund därav som den nuvarande fästningspolisen helt är underställd kommandanten. Då utredningsmännens förslag innebär, att fästningspolisen skall ersättas med en civil poliskår, som skall övertaga såväl den kommunala polisens i Boden som fästningspolisens uppgifter, framstår det som ett oeftergivligt krav, att kommandanten tillförsäkras ett bestämmande inflytande på framför allt bevakningsavdelningens verksamhet. Så har icke blivit fallet i utredningsmännens organisationsförslag, enligt vilket kommandantens inflytande är begränsat till »att lämna uppgift å de delar av skyddsområdet där polisbevakning bör ske samt ange vilka önskemål i övrigt som ur militär synpunkt föreligga beträffande poliskårens användning inom skyddsområdet».

»I anslutning till vad som ovan anförts vill jag tillstyrka utredningsmännens förslag, under förutsättning att kommandantens befogenheter effektivt säkerställas på av mig föreslaget sätt.»

De invändningar, som enligt vad ovan anförts från olika myndigheters sida rests mot den i propositionen föreslagna polisorganisationen i Boden, måste anses vara mycket tungt vägande. Överbefälhavaren har visserligen i motsats mot övriga militära myndigheter i princip biträtt förslaget om ett sammanförande av all polispersonal i Boden i en organisation, men därvid såsom förutsättning för sin tillstyrkan uppställt ett oeftergivligt krav på att kommandanten i Bodens fästning tillförsäkras ett bestämmande inflytande på den polisiära bevakningstjänsten. Den angivna förutsättningen har emellertid icke uppfyllts i det av Kungl. Maj:t framförda förslaget, vilket sålunda icke erhållit stöd från någon militär myndighet. Vid sådant förhållande måste ett genomförande av den föreslagna organisationen vara ägnat att ingiva allvarliga betänkligheter. Fästningspolisen är av utomordentligt stor betydelse för rikets säkerhet. De militära myndigheter, som hava ansvaret för denna säkerhet, böra därför ha fästningspolisen till sitt omedelbara förfogande.

Denna fråga är för övrigt så vittomfattande, att det icke kan vara möjligt för riksdagen att nu i sista stund underkasta densamma den grundliga utredning, som dess stora betydelse ovillkorligen kräver. Någon olägenhet av ett uppskov med frågans avgörande förefinnes icke.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 342 angående inrättande av en statlig poliskår i Boden hos Kungl. Maj:t hemställa om förnyad utredning i ämnet.

Stockholm den 12 juni 1942.

Nils Holmström.